

Rapport

Datum: 17 mei 2005

Rapportnummer: 2005/143

Klacht

Verzoekers klagen erover dat een medewerker van de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Noord, in het kader van een door de rechtbank te Groningen bij beschikking van 11 oktober 2002 gelast onderzoek naar aanleiding van een verzoek om gezagswijziging:

verzoekers onder druk heeft gezet door mogelijke negatieve gevolgen voor verzoeksters gezag over het kind aan te duiden, in het geval zij niet zouden voldoen aan enkele verplichtingen jegens de vader van het kind, terwijl deze verplichtingen geen wettelijke grondslag zouden hebben.

zich niet objectief heeft opgesteld en beide partijen niet op gelijke wijze heeft behandeld, onder meer door eerst de vader van het kind te benaderen, terwijl verzoekers om de gezagswijziging hadden verzocht.

Voorts klagen verzoekers over de wijze waarop de directeur van de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Noord, hun klacht heeft afgehandeld.

In dit verband klagen zij er met name over dat de directeur de klacht over de voor verzoekster kwetsende wijze waarop informatie was verzameld over het seksuele gedrag van haar ex-partner en de wijze waarop deze informatie was beschreven in het rapport, niet gegrond heeft verklaard, terwijl hij de daarmee samenhangende klacht, dat deze informatie niet in het onderzoeksrapport van de Raad had moeten worden opgenomen, wel gegrond heeft verklaard.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 2 augustus 2002 dienden verzoekers bij de rechtbank te Groningen een verzoekschrift in waarin zij de rechter vroegen om hen beiden te belasten met het gezamenlijk gezag over de dochter van verzoekster. Verzoekster had op dat moment alleen het ouderlijk gezag over haar dochter. De rechtbank behandelde dit verzoek ter zitting op 11 oktober 2002, waarbij ook de vader van het meisje werd gehoord.

2. De rechtbank stelde vast dat beide partijen het fundamenteel oneens waren over het verzoek tot gezagswijziging en gelastte de Raad voor de Kinderbescherming een onderzoek in te stellen en haar van rapport en advies te dienen. In de beschikking stond geschreven dat de rechtbank op dat moment onvoldoende geïnformeerd was en dat van belang was duidelijkheid te verkrijgen omtrent de binding van het kind met haar vader enerzijds en de binding van het kind met verzoeker anderzijds.

3. De Raad voor de Kinderbescherming, Vestiging Groningen (voortaan: Raad) kondigde bij brief van 24 december 2002 aan dat het onderzoek op zo kort mogelijke termijn zou aanvangen. Bij brief van 16 januari 2003 informeerde raadsonderzoeker K. verzoekers over de wijze waarop het onderzoek zou plaatsvinden. In de brief van K. stond onder meer het volgende vermeld:

"(...) Het onderzoek van de Raad zal zich in de eerste plaats richten op **bemiddeling**. De Raad gaat er namelijk van uit dat het welzijn van de kinderen het meest gediend is als u ouders (weer) in staat bent, om in onderling overleg, afspraken te maken betreffende het gezag. De bemoeyenis van de Raad is in deze fase van het onderzoek dan ook primair gericht op het bevorderen van overleg en het maken van afspraken, waarbij respect voor elkaars wensen en mogelijkheden het uitgangspunt is.

De **opzet** van de bemiddeling is als volgt:

Ondergetekende begint met een eerste gesprek met beide ouders afzonderlijk. (...) Dit gesprek is bedoeld voor nadere kennismaking en uitleg van de in deze brief beschreven procedure en werkwijze. Na de afzonderlijke contacten volgen gesprekken met u samen. Bij voorkeur op neutraal terrein, zoals het bureau van de Raad. Meestal zijn dit twee gesprekken. In deze gesprekken bemiddelt de Raad om te komen tot afspraken inzake het gezag. Deze fase duurt ongeveer een maand.

De bemiddeling is **geslaagd** wanneer u beiden tot werkbare afspraken komt met betrekking tot het gezag. Indien dit het geval is volstaat de Raad met sturen van een brief aan de arrondissementsrechtbank waarin de door u gemaakte afspraken zijn verwoord. De rechter neemt uw afspraken vervolgens op in een beschikking. (...)

Mocht u **niet tot overeenstemming** komen of indien gebleken is dat er **contra-indicaties** zijn voor het voeren van gezamenlijke gesprekken dan wordt de fase van de bemiddeling afgesloten en zal de Raad **nader onderzoek** doen om de arrondissementsrechtbank te **adviseren** omtrent het gezag. Dit onderzoek duurt gemiddeld drie maanden.

De **opzet** van het onderzoek is als volgt:

Met u worden de belemmeringen geïventariseerd en waar het onderzoek zich op gaat richten. In het kader van het daaropvolgend onderzoek ligt het voor de hand dat ondergetekende nader kennismaakt / gesprek heeft met uw kinderen. Een enkele keer, voornamelijk afhankelijk van de leeftijd, is de verzorgende ouder bij deze kennismaking / gesprek aanwezig. Ook kan het van belang zijn - om de vraagstelling (criteria) te beantwoorden - om zogenaamde informanten te benaderen. (...)

Tegen het eind van het onderzoek zal ondergetekende de bevindingen, het liefste gezamenlijk, met u bespreken. Vervolgens zal de Raad tot een advies aan de rechter komen. Mocht u het hier beiden mee eens zijn, dan kan weer worden volstaan met een

brief (zoals bij een geslaagde bemiddeling) (A). Het kan ook zijn dat de verzoeker (ster) van de wijziging van het gezag besluit zijn/ haar verzoek in te trekken (B). (...)

Mochten deze laatste uitkomsten (A, B (...)) niet het geval zijn dan zal de Raad **rapporteren** aan de arrondissementsrechtbank. Alvorens dit rapport wordt verzonden zal het met u (...) besproken worden. Uw opmerkingen worden dan aan het rapport toegevoegd. Uiteindelijk wordt dit rapport naar de rechter gestuurd. (...)

Ondergetekende beseft dat het bovenstaande veel informatie in één keer is en mogelijk vragen bij u oproept daarom is hij van plan om op **donderdag 23-01-2003 om ongeveer 10.00 uur** bij u op bezoek te komen voor een mondelinge toelichting en een eerste kennismaking."

4. Betrokken ambtenaar K. had op 20 januari 2003 een eerste ontmoeting met de vader van het meisje, waarin deze aangaf bereid te zijn tot gezamenlijke gesprekken met verzoekers.

5. Verzoekers deelden de raadsonderzoeker tijdens het kennismakingsgesprek op 23 januari 2003 mee dat zij geen heil zagen in een gezamenlijk gesprek met de vader.

6. Op 25 januari 2003 verscheen de vader van het kind aan verzoekers' huis om zijn dochter op te halen in het kader van de lopende omgangsregeling. Volgens verzoekers deelde hij hen mee dat zij de volgende week een gezamenlijk gesprek zouden aangaan bij de Raad, ondanks dat verzoekers hadden aangegeven hieraan niet te willen meewerken. Volgens verzoekers ontstond er een gespannen sfeer hierdoor.

I. Ten aanzien van het onder druk zetten van verzoekers

Bevindingen

1. Verzoekers klagen erover dat raadsonderzoeker K. van de Raad voor de Kinderbescherming in het kader van het door de rechtbank te Groningen gelaste onderzoek naar aanleiding van een verzoek om gezagswijziging verzoekers onder druk heeft gezet. Hij zou dit hebben gedaan door tijdens het gesprek op 23 januari 2003 mogelijke negatieve gevolgen voor verzoeksters gezag over het kind aan te duiden, in het geval zij niet zouden voldoen aan enkele verplichtingen jegens de vader van het kind, terwijl deze verplichtingen geen wettelijke grondslag zouden hebben. Hij zou hierbij hebben aangegeven dat het gezag van de moeder kon worden ontnomen en aan de vader kon worden toegekend. Volgens verzoekers stonden de gestelde vragen in geen enkele relatie tot de opdracht die de rechtbank aan de Raad had gegeven en dienden ze absoluut niet ter zake.

2.1 De minister van Justitie gaf aan de klacht, in navolging van de interne klachtprocedure, niet gegrond te achten. Hij gaf aan dat de directeur van de vestiging Noord op juiste gronden en met toereikende argumentatie de klacht ongegrond had verklaard.

2.2 Bij brief van 9 februari 2004 had de directeur van de vestiging Noord verzoekers' klacht op dit punt niet gegrond verklaard. Hij schreef daartoe dat de raadsonderzoeker had gerapporteerd dat hij verzoekers had gewezen op de eigen verantwoordelijkheid bij scheidings- en omgangszaken. Op vragen van klagers had de raadsonderzoeker benadrukt dat de ouder, belast met het gezag, verantwoordelijkheden heeft die hem of haar verplichten de andere ouder te blijven betrekken bij belangrijke zaken die het kind betreffen. Ook heeft de met het gezag beklede ouder/ de ouder waar het kind het hoofdverblijf heeft, de verantwoordelijkheid om het kind met die andere ouder in contact te brengen. Indien de ouder dit nalaat en daardoor de ontwikkeling van het kind bedreigt, kan dit zelfs leiden tot procedures waarbij de andere ouder om het gezag vraagt.

De directeur Noord voegde in zijn brief toe dat de raadsonderzoeker slechts antwoord had gegeven op door klagers gestelde vragen. Hierbij was niet gedreigd. Er was slechts gewezen op mogelijke consequenties. Er was geprobeerd om de ouders van het kind gezamenlijk aan tafel te krijgen, zoals vastgelegd in een protocol van de Raad. Hierbij was geen druk uitgeoefend. De Raad heeft hiertoe geen drukmiddelen, zo stelde de directeur.

Mondeling had de raadsonderzoeker hier volgens de directeur nog aan toegevoegd, dat klagers in het eerste gesprek zelf allerlei hypothetische situaties aan hem voorlegden en dat hij de consequenties van die situaties ook in diezelfde termen heeft geschetst. Tijdens het verdere gesprek en ook tijdens het verdere onderzoek had hij op geen moment het gevoel gehad, dat klagers de toon van het gesprek als bedreigend ervoeren. Volgens de directeur sloot de geschetste informatie aan bij de brief van 16 januari 2003, waarin de raadsonderzoeker de werkwijze van de Raad had uitgelegd. In het klachtgesprek hadden verzoekers niet duidelijk aangegeven dat ze de opmerkingen van de raadsonderzoeker als het uitoefenen van druk hadden ervaren. De directeur concludeerde dan ook dat hij op basis van de geschetste beelden van het gesprek (inhoud, toon, verhouding raadsonderzoeker klager) niet kon vaststellen, wat er precies gebeurd was, behalve dat de beleving van het gesprek achteraf heel verschillend was. Daarom verklaarde hij de klacht niet gegrond.

2.3 In een gerelateerd punt van het interne klachtonderzoek, namelijk dat de raadsonderzoeker voorbij was gegaan aan de feitelijke vraagstelling van de rechtbank, had de directeur het volgende aangegeven. Hij achtte dit punt van de klacht gegrond en liet weten dat de Raad handelde volgens Normen 2000, een rapport dat beleidsaanwijzingen bevat met betrekking tot civiele adviestaken. Normen 2000 bepaalt dat een gezamenlijk verzoek van één ouder die het gezag heeft en een ander, die in nauwe betrekking tot het kind staat, om het gezamenlijk gezag te krijgen alleen wordt afgewezen als, mede in het licht van de belangen van de andere ouder, gegronde vrees bestaat dat bij inwilliging van

het verzoek de belangen van het kind zouden worden verwaarloosd. De directeur stelde vast dat er slechts informatie behoorde te worden verzameld ter beantwoording van die specifieke vraag. Pogingen tot bemiddelingsgesprekken en vragen die betrekking hadden op de beëindigde partnerrelatie hebben in het kader van deze onderzoeksvraag geen plaats. De klacht dat het onderzoek voorbijging aan de vraagstelling van de rechter, achtte de directeur dan ook gegrond.

2.4 Aan de Nationale ombudsman verklaarde de betrokken ambtenaar op 6 januari 2005 dat verzoekster tijdens het gesprek op 23 januari 2003 had aangegeven niet direct bereid te zijn een gezamenlijk bemiddelingsgesprek aan te gaan met de vader van het kind. Zij had aangegeven dat de vader volgens haar loog en dat zij geen vertrouwen in hem had. Omdat er geen draagvlak bestond om tot gezamenlijke gesprekken te komen, had de raadsonderzoeker aangegeven dat het onderzoek een andere fase zou ingaan, waarbij nadere informatie zou worden ingewonnen bij de betrokken partijen.

Naar aanleiding van haar opmerkingen waaruit bleek dat verzoekster absoluut niet wilde praten met de vader, had de raadsonderzoeker haar erop gewezen dat zij wel een blijvende verantwoordelijkheid had jegens de vader om hem van informatie te voorzien over het kind en had hij benadrukt dat de rechtbank hierover eventueel een bindende uitspraak kon doen. Hierop had verzoekster hem een aantal vragen gesteld, die hij zo goed mogelijk had proberen te beantwoorden. Hij had onder meer aangegeven dat de andere ouder bij de rechtbank aandacht kan vragen voor bijvoorbeeld een gebrekkige informatievoorziening of voor de uitvoering van de omgangsregeling en dat de rechtbank in een dergelijk geval dwingend kan opleggen dat de gezaghoudende ouder informatie verschaft of dat de omgangsregeling dwingend dient te worden uitgevoerd. Hij gaf aan in ieder geval duidelijk te hebben willen maken dat je er in scheidings- en omgangszaken niet aan ontkomt om contact te hebben met de vader. Hij herkende zich niet in de klacht dat er druk zou zijn uitgevoerd. Hij benadrukte dat de Raad helemaal geen drukmiddelen heeft. Doel van het gesprek was primair geweest om een toelichting te geven op de werkwijze van de Raad en zodra bleek dat bemiddeling niet mogelijk was, viel de beslissing om dan over te gaan tot een andere fase in het onderzoek.

2.5 De raadsonderzoeker had uit het eerste gesprek met verzoekers afgeleid dat alle contacten tussen verzoekers en de vader plaats bleken te vinden tussen verzoeker en de vader. De raadsonderzoeker gaf aan tijdens het gesprek zijn complimenten te hebben gegeven voor het feit dat ondanks spanningsvolle situaties, de contacten tussen verzoeker en de vader in ieder geval nog redelijk goed verliepen en dat hem bleek dat verzoeker zijn rol als stiefvader op een positieve manier op zich nam.

3. Verzoekers lieten in hun reactie op de verklaring van de betrokken ambtenaar weten dat zij gemotiveerd en aan de hand van voorbeelden hadden aangegeven dat bemiddeling voor hen geen optie was. Hierop werd volgens verzoekers de druk opgevoerd en werd duidelijk aangegeven dat zij verplicht waren met de vader te overleggen en in contact

dienden te blijven. Zo zij dit niet deden, dan zou de rechtbank, na advies van de Raad, kunnen besluiten om niet tot gezagswijziging over te gaan en zelfs kunnen besluiten om het gezag van de moeder te ontnemen en aan de vader toe te wijzen. Volgens verzoekers zwakte de raadsonderzoeker in zijn verklaring naar de Nationale ombudsman zijn inbreng af, door aan te geven dat hij alleen maar antwoord had gegeven op vragen. Volgens verzoekers had de moeder in het eerste gesprek nauwelijks vragen gehad, zeker na de vragen met betrekking tot het seksueel misbruik en de door de raadsonderzoeker opgelegde verplichtingen, waren verzoekers beiden behoorlijk ontredderd geweest en hadden zij contact opgenomen met een advocaat om te vragen wat zij moesten doen. Volgens verzoekers gaf de raadsonderzoeker pas na het uitoefenen van behoorlijke druk aan dat de Raad zou overgaan tot nadere informatieverzameling en advisering. Verzoekers weerspreken dat de Raad geen drukmiddelen heeft: wanneer de Raad adviseert aan de rechtbank en aangeeft dat het gezag mogelijk kan worden ontnomen en toegewezen aan de vader, dan is dat wel degelijk een drukmiddel.

Beoordeling

4. Het vereiste van correcte bejegening impliceert dat een bestuursorgaan burgers zoveel mogelijk op een juiste wijze te woord dient te staan en zich dient te onthouden van opmerkingen die de suggestie kunnen wekken dat het van zijn machtspositie in relatie tot die burger gebruik zou kunnen maken. Dit betekent onder meer dat een raadsonderzoeker van de Raad voor de Kinderbescherming in zijn contacten met burgers zorgvuldigheid dient te betrachten en zich dient te onthouden van opmerkingen die bij de burger de suggestie kunnen opwekken dat er druk op hem wordt uitgeoefend om te voldoen aan verplichtingen, zeker wanneer die verplichtingen geen wettelijke basis hebben of niet zijn opgelegd door een rechter.

5. Vast staat dat de rechter in dit geval de Raad had opgedragen onderzoek in te stellen en advies te geven aan de hand van een concrete vraagstelling over de relatie tussen het kind en de vader enerzijds en de relatie tussen het kind en verzoeker anderzijds. Eveneens staat vast dat de Raad bij brief van 16 januari 2003 bij de aanvang van het onderzoek verzoekers had geïnformeerd over de werkwijze van de Raad in scheidings- en omgangszaken, waarbij de raadsonderzoeker een afspraak maakte voor een mondelinge toelichting op deze werkwijze en een kennismaking. Het onderzoek van de Raad zou zich in eerste instantie richten op bemiddeling. Wanneer bemiddeling niet zou slagen, zou er nader onderzoek plaatsvinden. Ten slotte staat vast dat de directeur bij de afronding van de interne klachtbehandeling heeft geconcludeerd dat de klacht over het voorbijgaan aan de feitelijke vraagstelling door de rechter gegrond was. Hij schreef dat pogingen tot bemiddelingsgesprekken geen plaats hadden in de vraagstelling van de Raad. De Nationale ombudsman stelt op grond hiervan vast dat de wijze waarop het raadsonderzoek in dit geval van start is gegaan, niet juist was.

6.1 De vraag is nu of, ondanks het gestelde onder 5., de opmerkingen en antwoorden van de raadsonderzoeker de toets der kritiek kunnen doorstaan en al dan niet konden worden beschouwd als het uitoefenen van druk en als het gebruikmaken van een machtspositie. Hierbij wordt het volgende in overweging genomen.

6.2 Verzoekster heeft tijdens het kennismakingsgesprek gemotiveerd aangegeven waarom zij (en haar partner) niet bereid waren mee te werken aan de bemiddelingspoging van de Raad. De raadsonderzoeker geeft aan daarop te hebben geantwoord dat het raadsonderzoek in die omstandigheden een andere fase zou ingaan, waarbij nadere informatie zou worden ingewonnen bij de betrokken partijen. Verzoekers weerspreken dit en geven aan dat de raadsonderzoeker de druk opvoerde om toch mee te werken aan bemiddeling. Aansluitend, in reactie op de opmerkingen dat verzoekster niet in contact wilde treden met de vader, heeft de raadsonderzoeker erop gewezen dat verzoekster wel een blijvende verantwoordelijkheid had om de vader van informatie te voorzien en dat de rechtbank hierover eventueel een bindende beslissing kon geven. De Nationale ombudsman acht het aannemelijk dat verzoekers, geconfronteerd met een geheel nieuwe - en voor hen onwenselijke - situatie, aan de raadsonderzoeker een aantal vragen hebben gesteld met betrekking tot informatieverstrekking en de omgangsregeling. De raads-onderzoeker geeft aan hierop te hebben geantwoord. Volgens de raadsonderzoeker waren het hypothetische vragen en antwoorden, terwijl verzoekers dit ontkennen.

6.3 Alhoewel de Nationale ombudsman het aannemelijk acht dat de raadsonderzoeker in antwoord op verzoekers vragen slechts enkele rechtsmogelijkheden voor de biologische vader heeft willen schetsen, vindt de Nationale ombudsman dat de opmerkingen van de raadsonderzoeker de toets der kritiek niet kunnen doorstaan. Hiervoor is het van belang te beseffen dat verzoekers de komst van de raadsonderzoeker op 23 januari 2003 zagen in het licht van een specifieke onderzoeksopdracht van de rechtbank. Daarnaast bevindt een raadsonderzoeker zich in een unieke positie van adviseur en rapporteur, op grond van wiens adviezen de rechtbank - zeker in de ogen van verzoekers - beslissingen kan opleggen met ingrijpende gevolgen voor hun gezinsleven.

De Nationale ombudsman acht het in die omstandigheden invoelbaar dat, meteen na hun afwijzing van het bemiddelingstraject, de opmerkingen van de raadsonderzoeker over een blijvende verantwoordelijkheid jegens de vader en over een voor verzoekers mogelijk negatieve beslissing door de rechter, bij verzoekers zijn overgekomen als een drukmiddel, waarbij verzoekster bij verdere onwilligheid om mee te werken en te communiceren met de vader haar gezag over het kind geheel zou kunnen verliezen. De raadsonderzoeker heeft hiermee gehandeld in strijd met het vereiste van correcte bejegening.

De onderzochte gedraging is in zoverre niet behoorlijk.

II. Ten aanzien van de partijdigheid

Bevindingen

1.1 Verzoekers klagen er over dat de betrokken ambtenaar zich niet objectief heeft opgesteld en beide partijen niet op gelijke wijze heeft behandeld, onder meer door eerst de vader van het kind te benaderen, terwijl verzoekers om de gezagswijziging hadden verzocht.

1.2 In hun reactie van 8 maart 2003 op het concept-rapport van de Raad schreven verzoekers dat raadsonderzoeker K. aan de vader van het kind de toezegging had gedaan dat hij een bemiddelingsgesprek diende te regelen. Zodoende kwam de vader op 25 januari zowel het meisje ophalen als een afspraak voor een gesprek maken met verzoekers, terwijl zij al aan de raadsonderzoeker hadden aangegeven niet meer bereid te zijn tot een gesprek met de vader. Dit resulteerde volgens verzoekers in een gespannen en vijandige sfeer van de zijde van vader, wat vermeden had kunnen worden indien de raadsonderzoeker zorgvuldig was omgesprongen met ieders belangen. Verzoekers lieten in deze brief weten te twifelen aan de objectiviteit en zorgvuldigheid waarmee het onderzoek was uitgevoerd.

2.1 De minister van Justitie achtte, in navolging van de directeur van de Vestiging Noord van de Raad, ook deze klacht ongegrond.

2.2 In de brief van 9 februari 2004 betreffende de afhandeling van de klacht schreef de directeur dat hij had vastgesteld dat de raadsonderzoeker bestreed dat hij beide partijen ongelijk had behandeld. De directeur vond het plausibel dat de raadsonderzoeker geen vaste volgorde had gehanteerd bij het spreken van de beide partijen, omdat hij streefde naar bemiddeling. De directeur vond geen aanwijzingen voor een ongelijke behandeling in de manier waarop het onderzoek was uitgevoerd. Op basis van de gesprekken met de beide partijen had de raadsonderzoeker over dezelfde serie onderwerpen in ongeveer dezelfde termen gerapporteerd. Ook uit het contactjournaal bleek niets van een ongelijke behandeling. De directeur erkende dat de beleving van een ongelijke behandeling niet altijd door argumenten kan worden weggenomen. Toch concludeerde hij dat op basis van het voorliggende materiaal hem niet bleek van een ongelijke behandeling.

2.3 Raadsonderzoeker K. gaf in zijn verklaring aan de Nationale ombudsman aan dat het volstrekt willekeurig was wie hij als eerste benaderde om te zien of er bereidheid was om mee te werken aan een bemiddeling en aan wie hij dan een toelichting gaf omtrent de te volgen procedure. Nadat de vader zich hiertoe bereid had verklaard, had hij gezegd dat hij ook de moeder zou benaderen. Toen bleek dat de moeder niet wilde meewerken, had hij op meerdere manieren geprobeerd om aan de vader door te geven dat er geen bemiddeling zou kunnen plaatsvinden. Dat bericht had de vader echter helaas te laat bereikt, zodat hij op 25 januari 2003 met de moeder had gesproken over de bemiddelingspoging. Volgens K. had hij in het eerstvolgende gesprek met verzoekers zijn excuses hiervoor aangeboden. Hij gaf aan dat de moeder vervolgens als eerste in de

gelegenheid was gesteld om uitgebreide informatie te verschaffen aan de Raad, met het oog op het verzoek van haar en haar partner voor gezagswijziging.

3. Verzoekers gaven in hun reactie op de verklaring van de raadsonderzoeker aan dat zij tijdens het tweede gesprek met de Raad hun ongenoegen hadden uitgesproken over de vragen over seksueel misbruik en het opleggen van verplichtingen die geen wettelijke basis hadden. Volgens verzoekers reageerde de raadsonderzoeker hier zeer kortaf op en was hij duidelijk gepikeerd geweest. Ze vonden dat de raadsonderzoeker in zijn verklaring aan de Nationale ombudsman geen correcte weergave van de feiten gaf wat betreft dit gesprek.

Zij voegden verder toe dat het hen niet meer dan billijk en redelijk leek dat degene die het verzoek tot gezagswijziging indient als eerste wordt benaderd door de Raad.

Ten slotte gaven zij aan dat de oordeel van de rechtbank bevestigde hoe slecht en subjectief het onderzoek van de Raad was geweest. Terwijl namelijk in het rapport gesuggereerd werd dat verzoekers niet zouden voldoen aan de eisen tot toewijzing van het gezamenlijk gezag, had de rechtbank uiteindelijk verklaard dat ze wel hieraan voldeden, aldus verzoekers.

Beoordeling

4. Het verbod van vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden. Cliënten van de Raad hebben recht op een deskundige en objectieve behandeling van zaken waarbij zij zijn betrokken. Dit houdt onder meer in dat raadsonderzoekers tijdens het onderzoek de schijn van partijdigheid dienen te vermijden.

5. In dit geval acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat de raadsonderzoeker betrokken partijen in willekeurige volgorde heeft benaderd om tijdens een kennismakingsgesprek de werkwijze van de Raad toe te lichten. Het feit dat de raadsonderzoeker eerst de vader heeft gevraagd over zijn standpunt ten aanzien van bemiddeling, wijst op zichzelf niet op partijdigheid van de raadsonderzoeker. Nu verzoekers vervolgens zelf als eerste in de gelegenheid zijn gesteld om uitgebreide informatie te verschaffen met betrekking tot de gezinssituatie en het gezagswijzigingsverzoek, is de Nationale ombudsman van oordeel dat de raadsonderzoeker in die zin niet valt te verwijten dat hij niet objectief zou hebben gehandeld.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

III. Ten aanzien van de klachtbehandeling

Bevindingen

1. Voorts klagen verzoekers over de wijze waarop de directeur van de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Noord, hun klacht heeft afgehandeld. In dit verband klagen zij er met name over dat de directeur de klacht over de voor verzoekster kwetsende wijze waarop informatie was verzameld over het seksuele gedrag van haar ex-partner niet gegrond heeft verklaard, terwijl hij de daarmee samenhangende klacht, namelijk dat deze informatie niet in het onderzoeksrapport van de Raad had moeten worden opgenomen, wel gegrond heeft verklaard.

2. De minister van Justitie achtte deze klacht evenmin gegrond. Hij gaf aan de directeur te kunnen volgen in zijn redenering hoe hij enerzijds tot het oordeel ongegrond was gekomen - het betrof een belevingskwesitie waarbij de directeur gemotiveerd had aangegeven niet te hebben getwijfeld aan de professionaliteit van de raadsonderzoeker in dezen - en anderzijds tot gegrondverklaring was gekomen, waarbij het meer ging over de gewekte verwachtingen over wat in het rapport gecorrigeerd zou kunnen worden, en de communicatie daarover met cliënten. De minister vond dat de directeur in dezen juist en adequaat had gehandeld. Dit werd nog versterkt door het feit dat hij had aangegeven op welke wijze hij gevolg zou geven aan de gegrond verklaarde klachtonderdelen.

3.1 De directeur had in zijn klachtafhandeling ten aanzien van dit punt geconstateerd dat verzoekster zich gekwetst had gevoeld door de wijze van vragen stellen. De raadsonderzoeker was zich hiervan niet bewust geweest en was er verrast over. Hij had geen signaal ontvangen dat verzoekster zich gekwetst voelde. De directeur stelde dat hij de beleving van verzoekster niet weg kon nemen door een gegrondverklaring van de klacht. De directeur zei dat hij uit de verklaring van de raadsonderzoeker niet anders kon opmaken, dan dat hij zich bewust was geweest van de gevoeligheid van het onderwerp en getracht had daarnaar te handelen. De klacht over de kwetsende wijze van informatie verzamelen was aldus ongegrond.

3.2 Ten aanzien van de gegrond verklaarde klacht dat het onderzoek van de Raad voorbijging aan de vraagstelling van de rechter, had de directeur overwogen dat de Raad onderzoek doet op grond van Normen 2000. Normen 2000 bevat beleidsaanwijzingen met betrekking tot civiele adviestaken en bepaalt onder meer dat een gezamenlijk verzoek van één ouder die het gezag heeft en een ander, die in nauwe betrekking tot het kind staat, om het gezamenlijk gezag te krijgen, alleen wordt afgewezen als, mede in het licht van de belangen van de andere ouder, gegronde vrees bestaat dat bij inwilliging van het verzoek de belangen van het kind zouden worden verwaarloosd. Er behoort slechts informatie te worden verzameld die nodig is voor het beantwoorden van die specifieke vraag, aldus de directeur. Pogingen tot bemiddelingsgesprekken en vragen die betrekking hebben op de beëindigde partnerrelatie hebben in het kader van deze onderzoeksvraag geen plaats.

Beoordeling

4. Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van bestuursorganen feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering. In het kader van een zorgvuldige klachtbehandeling brengt dit met zich mee dat de motivering van de beslissing op de klacht die beslissing moet kunnen dragen.

5. De Nationale ombudsman benadrukt dat de wijze waarop iemand de gedraging van een ander ervaart, in hoge mate subjectief is, en derhalve ook moeilijk toetsbaar. Alhoewel de Nationale ombudsman het aannemelijk acht dat de raadsonderzoeker zich bewust is geweest van de gevoeligheid van de zaak, kan de Nationale ombudsman zich ook voorstellen dat het moeten bespreken van intieme onderwerpen als seksualiteit met een buitenstaander voor verzoekster kwetsend kan zijn geweest, zeker wanneer de vragen niet passen in de onderzoeksopdracht die de rechtbank aan de Raad heeft gegeven.

6. Vast staat dat de directeur bij de afhandeling van de klacht reeds had geconcludeerd dat vragen over de beëindigde partnerrelatie geen plaats hadden in het kader van de onderzoeksvraag in dit geval. De Nationale ombudsman is van mening dat vragen over het seksuele gedrag van verzoeksters ex-partner ook vallen onder vragen over de beëindigde relatie. De Nationale ombudsman is derhalve van oordeel dat een gegrondverklaring van de klacht dat de vragen geen plaats hadden in het onderzoek ertoe had moeten leiden dat ook de klacht over de wijze waarop deze informatie is ingewonnen gegrond verklaard had moeten worden. De motivering van de beslissing op de klacht draagt de beslissing niet, zodat niet is voldaan aan het motiveringsvereiste.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van Raad voor de Kinderbescherming te Groningen is gegrond ten aanzien van:

het onder druk zetten van verzoekers, wegens schending van het vereiste van correcte bejegening

de klachtbehandeling, wegens schending van het motiveringsvereiste;

niet gegrond ten aanzien van de klacht over de partijdigheid.

Onderzoek

Op 22 april 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer K. en mevrouw S. te U., met een klacht over een gedraging van de Raad voor de

Kinderbescherming te Groningen. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen betrokkenen de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd de betrokken ambtenaar van de Raad voor de Kinderbescherming een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reactie van de minister gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen. Verzoekers gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Beschikking van de rechtbank te Groningen, 11 oktober 2002.

Brief van de Raad voor de Kinderbescherming aan verzoekers op 17 oktober 2002.

Brief van de raadsonderzoeker K. op 16 januari 2003 betreffende het onderzoek door de Raad.

Concept-rapport van de Raad van 4 maart 2003.

Reactie van verzoekers op concept-rapport op 8 maart 2003.

Onderzoeksgegevens door de raadsonderzoeker, 13 maart 2003 met rapport van de Raad.

Klachtbrief van verzoekers van 22 maart 2003.

Beschikking van de rechtbank te Groningen van 8 mei 2003.

Afronding van de klacht door de directeur van de Raad voor de Kinderbescherming, Vestiging Noord, met overzicht van het tijdsverloop inzake de klachtbehandeling, 9 februari 2004.

Ontvangst van verzoekschrift bij de Nationale ombudsman op 22 april 2004.

Reactie van de minister van Justitie op 14 september 2004.

Ontvangst van de reactie van verzoekers op 5 oktober 2004.

Telefonische verklaring van de betrokken ambtenaar op 6 januari 2005.

Reactie van verzoekers op de verklaring op 1 maart 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond